ARKÆOLOGISK OG HISTORISK BAGGRUNDSBELYSNING AF EVANGELIETEKSTER

Kursets omfang

Svarer til 10 ECTS, men er ikke et akkrediteret kursus.

Målsætning

Kurset har følgende målsætninger:

- Læsning af centrale evangelietekster fra folkekirkens tekstrækker i lyset af vores historiske og arkæologiske viden om Israel på Jesu tid, hvor kendskab til historiske forhold i teksterne (sabbat, tempel, farisæere mv.) åbner for nye sider af tekstens budskab.
- Indføring i den historiske ramme rundt om Ny Testamente (NT) fra genfødslen af Israel under hasmonæerne i det andet århundrede f.Kr. og frem til templets fald år 70 e.Kr.
- Introduktion til de vigtigste baggrundskilder for evangelierne.
- Gennemgang af udvalgte, centrale jødiske forhold på Jesu tid. Eksempelvis: templet, synagogen, sabbatten, jødiske renhedsregler, jødiske retninger (farisæere, saddukæere mv.).
- Applicering af de historiske forhold på teksterne og diskussion af, hvordan kendskab til evangeliernes jødiske baggrund kan være en ressource i tekst- og prædikenarbejde i kirkeligt regi i dag.

Overblik

Én af de vigtigste ressourcer til at forstå og levendegøre evangelierne med, er den historiske virkelighed, Jesus levede i. Når vi kommer i øjenhøjde med Israel på Jesu tid, NT's jødiske baggrund, får vi samtidig et godt afsæt til at udlægge evangelierne i øjenhøjde med vores egen samtid.

Kurset er derfor tilrettelagt med to fokuspunkter. På den ene side vil vi gennemgå nogle af de vigtigste historiske forhold i evangeliernes jødiske baggrund som sabbatten, synagogen, templet, jødiske retninger som farisæere, saddukæere mv., renhedstraditioner samt mere overordnede ting som geografi og den ydre historiske ramme. Under dette punkt vil der også blive introduceret til de vigtigste kilder rundt om evangelierne såsom samtidige jødiske tekster og arkæologiske udgravninger.

På den anden side vil vi arbejde med evangelietekster fra folkekirkens to tekstrækker og diskutere, hvordan de historiske forhold udlægger teksten og indfanger den spænding og dynamik, de rummer.

Kursusforløb

Kurset består af fem kursusdage á seks lektioner. Den første kursusdag er afsat til en gennemgang af den overordnede historiske ramme samt præsentation af samtidskilderne. De næste tre kursusdage vil rumme en gennemgang af i alt seks forskellige historiske emner ud fra hvilke udvalgte prædikentekster vil blive diskuteret. Den sidste gang er afsat til diskussion af deltagernes eksamensprojekter.
Mellem kursusgangene læses et fællespensum svarende til 600 sider. I løbet af semesteret bestemmes i dialog med den tildelte vejleder (én af underviserne) et emne, der skal danne baggrund for eksamensprojektet, der består af en skriftlig opgave ud fra et selvvalgt pensum på 300 sider. Ideer og udkast til eksamensprojekterne præsenteres og diskuteres på den sidste kursusdag.

Læringsmål

Efter gennemførelse af kurset vil kursusdeltageren have opnået viden og kompetencer inden for:

- Israel på Jesu tid: historisk ramme, konkrete institutioner og traditioner mv.
- kilder uden for NT, der belyser Israel på Jesu tid.
- anvendelse af historisk viden som et aktiv i udlægningen af evangelietekster for et nutidigt kirkeligt publikum.

Fagindhold

- Israels historie fra det andet århundrede f.Kr. til templets fald år 70 e.Kr.
- Arkæologisk metode og arkæologiske resultater med betydning for forståelse af evangelierne.
- Jødiske kilder fra perioden før og under NT.
- Historiske forhold fra den jødiske baggrund, der kaster lys over udvalgte evangelietekster fra folkekirkens tekstrækker og fremmer forståelsen og udlægningen af dem.
- Refleksion over, hvad skæringspunkterne og faldgrupperne er i overgangen fra historisk arbejde med en evangelietekst til nutidig formidling og forkyndelse.

Undervisningsform

Forelæsninger med gennemgang af de vigtigste fagemner.

Diskussion af og case-arbejde over udvalgte prædikentekster i grupper og plenum.

Pensum

Se undervisningsplanen for faget.

Særpensum

Til brug for den skriftlige eksamensopgave udvælger den studerende udover kursets pensum et selvvalgt særpensum på 300 sider, som godkendes af underviserne.

Supplerende litteratur

Se undervisningsplanen for faget.

Kursusleder/underviser

Lektor, ph.d., Morten Hørning Jensen (kursusleder).

Cand. theol. et art. Ole Andersen.

Eksamen

Den studerende vælger selv en for faget relevant problemstilling, som besvares skriftligt ved inddragelse af det valgte særpensum. Den studerende kan få vejledning inden den endelige indlevering. Den skriftlige opgaves omfang er maks. 20 normalsider. Beregningen af omfanget omfatter tekst og noter, men ikke forside, indholdsfortegnelse og litteraturliste. En normalside regnes i denne sammenhæng som 2400 tegn (inklusiv mellemrum). Opgavens omfang må således maksimalt være 48.000 tegn (inklusiv mellemrum).